

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ

2025

Πέμπτη 28 Αυγούστου

**Η Βιομηχανία αποτελεί θεμέλιο
της Εθνικής Οικονομίας,
της Κοινωνικής Συνοχής και
της Περιφερειακής Ανάπτυξης**

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

κατά την συνάντηση
με τον Πρωθυπουργό
κ. Κυριάκο Μητσοτάκη

Η Βιομηχανία αποτελεί θεμέλιο της Εθνικής Οικονομίας, της Κοινωνικής Συνοχής και της Περιφερειακής Ανάπτυξης

Η βιομηχανία βρίσκεται στην καρδιά κάθε ισχυρής οικονομίας. Η ελληνική βιομηχανία, παρά τις πολλαπλές εξωγενείς κρίσεις που έχει κληθεί να αντιμετωπίσει τα τελευταία χρόνια, έχει αντέξει και συνεχίζει να αποτελεί σταθερό πυλώνα οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής για τη χώρα μας: δημιουργεί το 9% του ΑΕΠ, συμβάλλει στο 72% της αξίας των εξαγωγών αγαθών και προσφέρει σχεδόν 1 στις 4 θέσεις εργασίας του ιδιωτικού τομέα.

Για την Ελλάδα, λοιπόν, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανικής παραγωγής δεν αποτελεί μόνο ζήτημα οικονομικής ανάπτυξης — είναι ζήτημα εθνικής στρατηγικής σημασίας, κοινωνικής ευημερίας και περιφερειακής ανάπτυξης. Η στήριξη της ελληνικής βιομηχανίας θα πρέπει να αναδειχθεί σε **Εθνικό στόχο με διακομματική στήριξη και σαφή πολιτική δέσμευση**. Το στοίχημα της ανταγωνιστικότητας περνά από την **ενίσχυση της παραγωγικότητας**, με επενδύσεις, τεχνολογία και στρατηγικό σχεδιασμό. Η χαμηλή παραγωγικότητα πλήττει την ανταγωνιστικότητα, συμπιέζει τους μισθούς και μειώνει τη δυνατότητα εξαγωγών. Είναι το «σιωπηλό έλλειμμα» που υπονομεύει τη συνολική απόδοση της οικονομίας.

Για να διασφαλιστεί η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής βιομηχανίας σε ένα περιβάλλον ταχύτατων τεχνολογικών αλλαγών, απαιτούνται στοχευμένες πολιτικές και **θέσπιση Εθνικής Βιομηχανικής Στρατηγικής – με στρατηγικό σχεδιασμό μακράς πνοής**.

- Με 10ετή ορίζοντα, ετήσιους εθνικούς και περιφερειακούς δείκτες και ευθύνη παρακολούθησης από διακομματικό όργανο και με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων.
- Πλαίσιο στήριξης για στρατηγικούς τομείς: εξαγωγές, ψηφιοποίηση, πράσινες τεχνολογίες, έρευνα και καινοτομία και στρατηγικούς κλάδους: τρόφιμα - ποτά, δομικά υλικά, αμυντική βιομηχανία.

Η Εθνική Βιομηχανική Στρατηγική θα συμβάλλει καθοριστικά στη διαμόρφωση του νέου παραγωγικού υποδείγματος, όχι μόνο για να δημιουργήσει θέσεις εργασίας και ΑΕΠ, αλλά για να διασφαλίσει **στρατηγική αυτονομία, οικονομική ανθεκτικότητα και τεχνολογική πρόοδο** στη χώρα.

Οι 10 βασικές προτεραιότητες για την υλοποίηση του στόχου:

1. **Μείωση του κόστους παραγωγής**, κυρίως ενέργειας, ρυθμιστικών χρεώσεων και μη μισθολογικού κόστους.
2. **Σταθερό και δίκαιο φορολογικό σύστημα.**
3. **Άρση γραφειοκρατικών και ρυθμιστικών εμποδίων**, που καθυστερούν επενδύσεις και αυξάνουν το κόστος λειτουργίας.
4. **Αναβάθμιση των δημόσιων μεταφορικών και λιμενικών υποδομών και δικτύων.**
5. **Ενίσχυση δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού**, σύνδεση εκπαίδευσης - αγοράς εργασίας.
6. **Στρατηγική προώθησης της καινοτομίας και της ψηφιοποίησης.**
7. **Ουσιαστική στήριξη της Έρευνας και της Μεταφοράς Τεχνολογίας** μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων.
8. **Εστίαση επενδυτικών κινήτρων σε προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας**, και ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών ιδρυμάτων.
9. **Μέτρα επίσπευσης στην απονομή δικαιοσύνης**
10. **Ενίσχυση και ανάπτυξη Περιφέρειας.** Δημιουργία συνθηκών και κινήτρων που καθιστούν την περιφέρεια ελκυστική επιλογή για κατοικία και επιχειρηματική δραστηριοποίηση.

Από τα σημαντικά ζητήματα που αναδεικνύονται, ξεχωρίζουν ιδίως τρεις μείζονες προκλήσεις για τη βιώσιμη ενίσχυση της βιομηχανίας: το υψηλό κόστος ενέργειας, οι ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό με κατάλληλες δεξιότητες και η ανάγκη για στοχευμένες παραγωγικές επενδύσεις. Πιο αναλυτικά:

1. Η Ανταγωνιστικότητα της Βιομηχανίας υπονομεύεται από το Κόστος Ενέργειας

Με δεδομένο ότι η εγχώρια αγορά ενέργειας είναι μακράν η ακριβότερη στην Ευρώπη, θεωρούμε αυτονόητο ότι η ελληνική κυβέρνηση θα ακολουθήσει το παράδειγμα άλλων Ευρωπαϊκών χωρών και αξιοποιώντας το νέο Πλαίσιο Κρατικών Ενισχύσεων για την Καθαρή Βιομηχανία-CISAF θα εφαρμόσει αντίστοιχα μέτρα μείωσης του ενεργειακού κόστους και στήριξης της προσπάθειας βελτίωσης του ανθρακικού αποτυπώματος στη βιομηχανία μας.

Η διαφύλαξη της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας, ιδίως τη στιγμή που η υπόλοιπη Ευρώπη στηρίζει τη βιομηχανία της όσον αφορά το ενεργειακό κόστος (ενώ αντιμετωπίζει ούτως ή άλλως μικρότερο πρόβλημα τιμών ενέργειας), είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη, τις εξαγωγές, το εξωτερικό ισοζύγιο και εν τέλει τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας και τη διαφύλαξη της κοινωνικής συνοχής.

Επισημαίνεται ότι η Ιταλία έχει σχεδιάσει μηχανισμό με τον οποίον «δανείζει», υπό ευνοϊκούς όρους, πράσινη ενέργεια στις βιομηχανίες έντασης για 3 έτη με σταθερή τιμή € 65/MWh. Αντίστοιχα μέτρα στήριξης έχουν ανακοινώσει και άλλες χώρες όπως, πρόσφατα, η Γερμανία και το Βέλγιο.

Τέλος είναι σε όλους γνωστό ότι υφίστανται δυσλειτουργίες στην εγχώρια αγορά ενέργειας, που χρήζουν αντιμετώπισης για να μειωθεί το κόστος. Οι εν λόγω δυσλειτουργίες λαμβάνουν χώρα την ώρα που οι κυβερνήσεις των ευρωπαϊκών χωρών υιοθετούν, η μια μετά την άλλη, μέτρα στήριξης της βιομηχανίας τους, με αιχμή τη μείωση του ενεργειακού κόστους που παραμένει σε όλη την Ευρώπη σημαντικά υψηλότερο από ό,τι στις ΗΠΑ και την Κίνα, υπονομεύοντας την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας.

ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ

- 1. Αξιοποίηση του νέου Ευρωπαϊκού Πλαισίου Κρατικών Ενισχύσεων** για την Καθαρή Βιομηχανία-CISAF.
- 2. Δημιουργία πλαισίου αντιμετώπισης των δυσλειτουργιών της αγοράς ενέργειας.**
- 3. Αναβάθμιση των υποδομών μεταφοράς και αποθήκευσης** ενέργειας, με στόχο τη βελτιωμένη ενσωμάτωση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) στο ενεργειακό σύστημα.
- 4. Ενίσχυση των ηλεκτρικών διασυνδέσεων** με τις χώρες των Βαλκανίων και της Κεντρικής Ευρώπης, για την ενίσχυση της περιφερειακής ενεργειακής συνεργασίας.
- 5. Αναθεώρηση του συστήματος διαμόρφωσης τιμών ενέργειας**, ώστε να αντανakλά πληρέστερα το πραγματικό κόστος παραγωγής από ΑΠΕ και να περιορίσει την εξάρτηση από το φυσικό αέριο.

2. Ασυμμετρία Προσφοράς και Ζήτησης Ανθρώπινου Δυναμικού στη Βιομηχανία

Η αντιμετώπιση των ελλείψεων σε ανθρώπινο δυναμικό είναι κρίσιμη για τη βιώσιμη ανάπτυξη της βιομηχανίας.

Η ασυμμετρία προσφοράς και ζήτησης στη βιομηχανία δεν αφορά μόνον την ποσοτική έλλειψη εργαζομένων, αλλά κυρίως την **ποιοτική αναντιστοιχία** ανάμεσα στις δεξιότητες που διαθέτουν οι εργαζόμενοι και σε αυτές που ζητούν οι εργοδότες. Τα κύρια χαρακτηριστικά της περιλαμβάνουν:

- **Έλλειψη τεχνικά εξειδικευμένων επαγγελματιών** (ηλεκτρολόγοι, τεχνίτες CNC, μηχανικοί παραγωγής, τεχνικοί αυτοματισμών).
- **Ανεπαρκής γνώση ψηφιακών δεξιοτήτων**, που είναι πλέον απαραίτητες λόγω της ενσωμάτωσης τεχνολογιών Industry 4.0.
- **Χαμηλά ποσοστά δια βίου μάθησης**, ειδικά σε ηλικιακές ομάδες άνω των 40 ετών, με αποτέλεσμα τη δυσκολία αναβάθμισης του υπάρχοντος ανθρώπινου δυναμικού.
- **Γεωγραφική δυσαρμονία**, όπου υπάρχουν διαθέσιμοι εργαζόμενοι σε περιοχές με μειωμένη βιομηχανική δραστηριότητα, αλλά και ελλείψεις προσωπικού σε βιομηχανικά κέντρα.

Απαιτείται συντονισμένη δράση από το κράτος, την εκπαίδευση και τις ίδιες τις επιχειρήσεις, ώστε να διασφαλιστεί ότι το εργατικό δυναμικό του μέλλοντος θα είναι επαρκές, καταρτισμένο και πρόθυμο να συμβάλει στην πρόοδο της εγχώριας βιομηχανίας.

Τέλος το **δημογραφικό πρόβλημα** αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για την Ελλάδα, καθώς χαρακτηρίζεται από χαμηλή γεννητικότητα, αυξημένο προσδόκιμο ζωής και έντονη μετανάστευση νέων στο εξωτερικό. Η συρρίκνωση της αγοράς εργασίας περιορίζει την οικονομική ανάπτυξη, δημιουργεί ελλείψεις σε εξειδικευμένο προσωπικό και αυξάνει την πίεση στο ασφαλιστικό σύστημα.

ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ

1. **Συνεργασία βιομηχανίας και εκπαίδευσης:** Οι κοινωνικοί εταίροι αλλά και οι επιχειρήσεις πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση προγραμμάτων σπουδών και να παρέχουν θέσεις πρακτικής άσκησης και μαθητείας.
2. **Δημιουργία ειδικών προγραμμάτων κατάρτισης και επανακατάρτισης ανθρώπινου δυναμικού**, που θα υλοποιούνται απ' ευθείας από τις βιομηχανίες.
3. **Θέσπιση Εθνικής πολιτικής δεξιοτήτων:** Το έλλειμμα δεξιοτήτων πρέπει να αναγνωριστεί ως αναπτυξιακό πρόβλημα και να αποτελέσει αντικείμενο διατομεακής στρατηγικής, που θα ενώνει την εκπαιδευτική πολιτική, την πολιτική απασχόλησης και τη βιομηχανική στρατηγική.
4. **Εκσυγχρονισμός της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης:** Είναι απαραίτητο να δημιουργηθούν και να υποστηριχθούν προγράμματα κατάρτισης που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της σύγχρονης βιομηχανίας.
5. Αντιμετώπιση του **δημογραφικού προβλήματος** με ολοκληρωμένες πολιτικές που θα στηρίζουν την οικογένεια και τη γονιμότητα και θα ενισχύουν την παραμονή και επαναπατρισμό νέων εργαζομένων.
6. **Νόμιμη και ελεγχόμενη μετανάστευση:** Το δημογραφικό πρόβλημα δεν μπορεί να επιλυθεί αποκλειστικά μέσω ενίσχυσης της γεννητικότητας, η οποία έχει μακροχρόνιο ορίζοντα και αβέβαια αποτελέσματα. Αντίθετα, η νόμιμη, στοχευμένη μετανάστευση αποτελεί μια άμεση, ελεγχόμενη και παραγωγική λύση, εφόσον ενταχθεί σε **ένα ολοκληρωμένο εθνικό σχέδιο για την ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού** και τη μακροπρόθεσμη αναζωογόνηση της αγοράς εργασίας.
7. **Προώθηση της βιομηχανίας ως ελκυστικής επιλογής καριέρας:** Μέσα από καμπάνιες ενημέρωσης και προγράμματα επαγγελματικού προσανατολισμού, οι νέοι μπορούν να γνωρίσουν τις πραγματικές προοπτικές του κλάδου και την προσφορά της στο κοινωνικό σύνολο.

3. Επενδύσεις και Διαρθρωτικές Μεταρρυθμίσεις για την Ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας και της Παραγωγικότητας

Οι επενδύσεις διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην οικονομική ανάπτυξη, καθώς αποτελούν θεμέλιο για την αύξηση της παραγωγικότητας, τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την προώθηση της τεχνολογικής εξέλιξης και τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών. Τόσο οι δημόσιες όσο και οι ιδιωτικές επενδύσεις, όταν κατευθύνονται σε τομείς όπως οι υποδομές, η τεχνολογία και το ανθρώπινο κεφάλαιο, δημιουργούν τις προϋποθέσεις για έναν πιο ανταγωνιστικό και αποδοτικό παραγωγικό ιστό.

Τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα κατέγραψε σημαντική αύξηση στις επενδύσεις. Από το 2019, όπου οι επενδύσεις αντιστοιχούσαν στο 11% του ΑΕΠ, το ποσοστό αυτό έφτασε το 16% το 2024 - αύξηση της τάξης του 45%. Η δυναμική αυτή αναμένεται να ενισχυθεί περαιτέρω το 2025 και 2026, με την αξιοποίηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης. Ωστόσο, πέρα από την ποσοτική αύξηση, προκύπτουν σοβαρά ερωτήματα για την ποιότητα των επενδύσεων: η πλειοψηφία των ξένων επενδυτικών ροών διοχετεύεται στην αγορά ακινήτων, ενώ η συμμετοχή κεφαλαίων που κατευθύνονται στην ίδρυση ή επέκταση παραγωγικών επιχειρήσεων παραμένει περιορισμένη.

Παρά τις θετικές εξελίξεις, η Ελλάδα εξακολουθεί να παρουσιάζει σημαντικό «επενδυτικό κενό». Είναι γεγονός ότι παρά την σημαντική αύξηση των επενδύσεων δεν υπήρξε αντίστοιχη βελτίωση του δείκτη παραγωγικότητας που παραμένει από τους χαμηλότερους στην ΕΕ

Σύμφωνα με τις εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο λόγος επενδύσεων προς το ΑΕΠ στη χώρα είναι ο χαμηλότερος στην ΕΕ, με τον μέσο όρο της Ευρωζώνης να βρίσκεται στο 22%. Το γεγονός αυτό υπογραμμίζει την ανάγκη για συνέχιση και εμβάθυνση των προσπάθειών για μεταρρυθμίσεις με στόχο την προσέλκυση επενδύσεων, με έμφαση σε παραγωγικούς και καινοτόμους τομείς.

Από τα ευρήματα της πρόσφατης Έρευνας για τις Επενδύσεις στη Μεταποίηση που πραγματοποιήθηκε από τον ΣΒΕ, τον Μάιο 2025, σε δείγμα 605 μεταποιητικών επιχειρήσεων προκύπτουν πολύτιμα συμπεράσματα:

Συμπεράσματα Έρευνας για τις Επενδύσεις στη Μεταποίηση 2025

Τι χρειάζεται η ελληνική βιομηχανία:

- **Πολιτική απόφαση να στηριχθεί η ελληνική βιομηχανία:** Να τεθεί στο επίκεντρο του νέου παραγωγικού μας μοντέλου και να έχει δίπλα της μία αποτελεσματική δημόσια διοίκηση.
- **Σταθερότητα και πρόβλεψη:** Σταθερό, διαφανές και αξιόπιστο φορολογικό πλαίσιο. Μείωση της φορολογίας, των ασφαλιστικών εισφορών και του κόστους ενέργειας.
- **Επενδυτικά εργαλεία που λειτουργούν:** Ριζική απλοποίηση του Αναπτυξιακού Νόμου και στόχευση των κινήτρων ανά μέγεθος και ρόλο επιχείρησης.
- **Πρόσβαση στη χρηματοδότηση για όλους:** Μείωση του κόστους δανεισμού και διευκόλυνση της πρόσβασης σε τραπεζική χρηματοδότηση. Ενεργοποίηση τραπεζών και αναπτυξιακών εργαλείων με όρους αγοράς και διαφάνειας.
- **Εργασία με προοπτική:** Σύνδεση επενδύσεων με τη δημιουργία σταθερών, ποιοτικών θέσεων εργασίας. Βελτίωση του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης, θέμα για το οποίο ο ΣΒΕ έχει πραγματοποιήσει μια μεγάλη μελέτη με την Deloitte.
- **Πράσινη και ψηφιακή μετάβαση με παραγωγική βάση:** Επενδύσεις στην καινοτομία, στην εξοικονόμηση πόρων και στον ψηφιακό μετασχηματισμό της παραγωγής.
- **Δημιουργία ενός περιβάλλοντος φιλικού για την επιχειρηματικότητα:** Απλοποίηση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος για την επιχειρηματικότητα και η ταχύτερη απονομή δικαιοσύνης.